

**Kilka słów o FEDERACJI skierowanych do społeczności akademickiej
publicznych uczelni miasta Poznania**

Federacja (łac. foederatio 'przymierze')

Warto sobie zadać pytanie, czy my poznańscy z naszym potencjałem intelektualnym w Polsce i Europie, jesteśmy wystarczająco dobrze zorganizowani, by osiągać wartościowe wyniki naukowe rozwiązujące istotne problemy społeczne i oferować usługi edukacyjne na najwyższym poziomie. Odpowiedź na tak postawione pytanie nie jest łatwa i wymaga analizy wielu wątków. Spróbujmy zatem zastanowić się, co przy naszych - znanych nam - ograniczeniach możemy zrobić, by w wielu sytuacjach mało nas satysfakcjonujących, dokonać poprawy, a może i wykonać zasadniczy krok dający szansę na jakościowy skok naszej działalności.

Sądzymy, że słowami kluczowymi pozwalającymi wynieść nasze środowisko akademickie na wyższy poziom są JEDNOŚĆ i SYNERGIA. Całe nasze środowisko udowodniło już niejednokrotnie, że w wielu ważnych dla nas i prestiżowych w kraju działaniach, potrafiliśmy się zjednoczyć i osiągnąć spodziewane cele. Niech dobrymi przykładami będą wspólna Poznańska Inauguracja Akademicka roku 2013/2014, która odbyła się w Sali Ziemi na MTP, inwestycje środowiskowe takie jak Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii i Centrum NanoBioMedyczne oraz wspólnie prowadzone kierunki studiów łączące potencjały naukowe z partnerskich uczelni. Od 25 lat z sukcesami działa Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych oraz Międzyuczelniane Centrum Personalizacji Legitymacji Studenckiej. Karta biblioteczna każdej poznańskiej uczelni otwiera dostęp do pozostałych bibliotek. Podsumowując można powiedzieć, że są już pierwsze zwiastuny możliwości zjednoczenia wysiłków naszych uczelni do osiągnięcia zamierzonych celów.

Co możemy zatem zrobić, by uznanie i pozycja naszego środowiska naukowego była adekwatna do rzeczywistego potencjału? Pewną możliwość formalno-prawną dają zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dział IV (art. 165-176) dotyczy tworzenia federacji uczelni skłaniającej do wspólnego podejmowania działań w zakresie:

- 1/ prowadzenia działalności naukowej,
- 2/ kształcenia doktorantów,
- 3/ nadawania stopni naukowych lub stopni w zakresie sztuki,
- 4/ komercjalizacji wyników działalności naukowej oraz know-how związanego z tymi wynikami,

przy zachowaniu niezależności każdej ze sfederowanych instytucji. Jak się domyślamy, rozstrzygnięcie wielu szczegółowych kwestii z tym związanych jest zadaniem zdecydowanie trudnym, a bywa i niewdzięcznym. Kolegium Rektorów Miasta Poznania poprzedniej kadencji podjęło już wstępne prace desygnując do stosownej komisji prorektorów uczelni. Działania te zakończyły się wartościowymi opracowaniami, które stanowią bardzo cenny materiał do dalszych analiz. Działalność ta została zaaprobowana przez senaty sześciu uczelni, które wskazały potrzebę kontynuacji dyskusji o utworzeniu możliwej federacji poznańskich uczelni publicznych. Kolegium Rektorów Miasta Poznania powołało więc Radę ds. Integracji Poznańskiego Środowiska

Akademickiego w składzie: prof. UAM dr hab. Andrzej Lesicki, rektor poprzedniej kadencji - przewodniczący (UAM), prof. dr hab. Jan Celichowski (AWF), prof. dr hab. Karolina Komasa (UAP), prof. dr hab. Piotr Goliński (UPP), prof. dr hab. Elżbieta Gołata (UEP), prof. dr hab. Michał Nowicki (UMP), prof. dr hab. inż. Wojciech Sumelka (PP), prof. dr hab. Mikołaj Rykowski (AMuz) oraz rektorzy poprzedniej kadencji prof. dr hab. inż. Tomasz Łodygowski (PP) i prof. dr hab. Jan Pikul (UPP).

Po rozpatrzeniu wielu trudności i ograniczeń oraz analizie stosownych interpretacji ministerialnych planuje się podjęcie decyzji o sfederowaniu od 1. stycznia 2023 roku, kiedy będą już znane wyniki ewaluacji zapowiadanej przez Ministerstwo na rok 2022. Jak wiadomo, jedną z ważniejszych spraw do rozstrzygnięcia będzie przyjęcie wspólnych kryteriów ocen pracowników dla każdej z dyscyplin w ramach sfederowanego uniwersytetu. Tak pomyślana sfederowana jednostka byłaby ewaluowana we wszystkich dziedzinach i niemal wszystkich dyscyplinach naukowych. Miałaby ponad stutysięczną rzeszę studentów i zdecydowanie byłaby największym ośrodkiem akademickim w Polsce.

Z tych faktów wynikają niektóre z poniżej wymienionych korzyści dla poznańskiego środowiska naukowego:

- wzrost prestiżu naukowego w Polsce i za granicą,
- wzrost pozycji międzynarodowej oraz rozpoznawalności wynikający z istotnego zwiększenia potencjału badawczego – lepiej wykorzystywanego,
- ułatwienie współpracy wewnątrz uniwersytetu federacyjnego w prowadzeniu badań naukowych i wspólnych interdyscyplinarnych kierunków studiów,
- nowe, zwiększone szanse na uzyskiwanie środków na badania naukowe ze źródeł krajowych i międzynarodowych,
- ułatwienie dostępu do infrastruktury badawczej i bogatych wspólnych baz literaturowych,
- zwiększenie możliwości komercjalizacji wyników badań,
- możliwość prowadzenia wspólnych, międzynarodowych szkół doktorskich,

Trzeba przy tym zaznaczyć, że tożsamość i dorobek żadnej z naszych uczelni nie zostanie pominięty i zagubiony, gdyż podmioty federacji zachowują swoją odrębność finansową i organizacyjną.

Jest wiele istotnych problemów do rozwiązania, których członkowie powołanej Rady mają pełną świadomość. Przyświeca nam jednak myśl, że jeśli któreś środowisko w Polsce ma być wzorem, jak tworzy się jedność i zgodę dla dobra nauki i społeczeństwa, to niech będzie to właśnie tutaj, na ziemi Piastowskiej. Rada ds. Integracji Poznańskiego Środowiska Akademickiego pracuje bardzo intensywnie i jest otwarta na wskazane przez społeczność akademicką Poznania propozycje, odnośnie wyzwań i sposobów ich pokonania. Jedno jest pewne, panuje zgoda, iż żadna z Uczelni nie chciałaby pozostać osamotniona, gdyby idea *Poznańskiego Uniwersytetu Federacyjnego* miała stać się faktem.

Prof. dr hab. Jan Celichowski

Prorektor ds. Nauki

Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu

Prof. dr hab. Piotr Goliński

Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Prof. dr hab. Elżbieta Gołata

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Prof. dr hab. Karolina Komasa

Pełnomocnik Rektora ds. ewaluacji jakości działalności naukowej

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Prof. UAM dr hab. Andrzej Lesicki

były rektor, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Prof. dr hab. inż. Tomasz Łodygowski

były rektor, Politechnika Poznańska

Prof. dr hab. Michał Nowicki

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Prof. dr hab. Jan Pikul

były rektor, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Dr hab. Mikołaj Rykowski

Prorektor ds. do spraw projektów badawczych, promocji i ewaluacji uczelni

Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu

Prof. dr hab. inż. Wojciech Sumelka

Prorektor ds. Nauki, Politechnika Poznańska